

Referat og meldinger

Sak 1 b

Orientering om aktuelle saker

For to år siden ble orientering om aktuelle saker introdusert som ny post på sakslisten. Den har erstattet den tidligere tradisjonen med presidentens åpningstale, og åpner for kommunikasjon med representantene. Hovedstyrets beretning strekker seg bare til 31. juli d.å., og med en orientering om aktuelle

saker vil presidenten kunne gi representantene en ajourføring som strekker seg helt frem til møtet på Holmenkollen Park Hotel fredag 21. november.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:
Orienteringen tas til etterretning.

Sak 1 d

Hovedstyrets beretning

Hovedstyrets beretning for perioden 1. august 2001–31. juli 2003 følger i hovedtrekk arbeidsprogrammet som ble vedtatt av representantskapet i 2001. Arbeidsprogrammet bygger på strategiplanen for perioden 2000–2004. Ikke alle punkter i arbeidsprogrammet er omtalt under egen overskrift. Der det har vært hensiktsmessig, er beslektede temaer slått sammen. Beretningen inneholder også omtale av viktige saker som hovedstyret har arbeidet med, selv om de ikke står nevnt i arbeidsprogrammet.

1. Medlemsservice

Medlemsinformasjon og rådgivning

Håndboken og NTFs Tidende har til nå vært de viktigste informasjonskilder for å holde seg oppdatert, om fag og om offentlige bestemmelser og annet. Ved etableringen av NTFs nettsted har denne situasjon endret seg noe. Nettstedet representerer nå en viktig informasjonskilde for de medlemmer som har tilgang til Internett og gjør at medlemmene kan få helt fersk informasjon fra foreningen. Selv om foreningen gjør hva den kan for å gi medlemmene best mulig skriftlig informasjon, vil det likevel være behov for å få råd fra sekretariatet i enkeltsaker.

Håndboken

I forrige beretning skrev hovedstyret at tiden kanskje var moden for å avskrive papirutgaven av

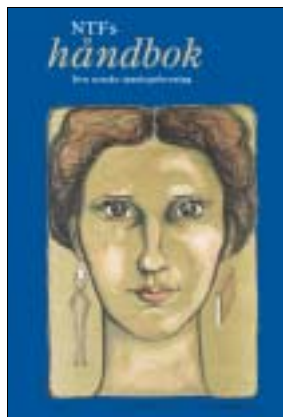
håndboken og la nettutgaven være eneste håndbok. Saken er vurdert, og resultatet ble at håndboken utgis på nytt høsten 2003. Medlemsfortegnelsen er tatt ut fordi medlemmene nå kan søke etter kolleger på NTFs nettsted. Enkelte andre opplysninger som fort blir utdatert, er heller ikke tatt med i den nye utgaven.

NTFs nettsted

Under NTFs landsmøte i 2002 ble nettstedet relansert i samarbeid med Team Data som er leverandør av nytt publiseringsverktøy. Dette firmaet har vært foreningens samarbeidspartner i snart 10 år når det gjelder medlemssystemet.

Informasjonssjef Reidun Stenvik har vært redaktør for nettstedet fram til 1. juni 2003 da denne funksjonen ble overtatt av den nye informasjonssjefen, Morten H. Rolstad. IKT-konsulent Ane Ø. Hamborg er webmaster.

Lokalforeningene har mulighet for å knytte seg opp mot hovedforeningens nettsted og etablere eget nettsted etter samme mal. Først ute var OTS, og etableringen av deres nye nettsted ble betraktet som et pilotprosjekt. I april 2003 ble det arrangert et arbeidskurs for lokalforeningene som hittil har valgt å benytte seg av tilbudet: Bergen, Haugaland, Hedmark og Oppland, Troms og Finnmark samt Østfold.

Medlemstilbud

Forsikringstilbud

Hovedstyret har inngått en fire års avtale med DnB/Vital med virkning fra 2003 sammen med de fleste organisasjonene innenfor Akademikerne. Tannlegeforsikringen blir derfor videreført, men nå under samlebetegnelsen Medlemsrådgiveren.

Tilbud innen reiser og hotell

NTF har inngått avtaler med Bennett BTI Nordic og Rica Hotels som skal sikre NTF et best mulig tilbud og redusere utgiftene til reiser og hotellopphold som betales av foreningen. Tilbudet kan imidlertid også benyttes av NTFs medlemmer ved private reiser.

Andre medlemstilbud

NTF har inngått en «Topp-5 avtale» med Norges Energi AS. Gjennom avtalen tilbys våre medlemmer strøm til bolig og kontor som alltid skal være blant de fem billigste målt mot Konkurransetilsynets ukentlige prisinger.

NTF har inngått avtale med Saturn Rådgivning AS, som representerer Skandia Lifeline i Norge. Avtalen innebærer at NTFs medlemmer kan kjøpe helseforsikring til seg selv og eventuelt sine ansatte eller sin familie med ca. 30 % rabatt i forhold til normal markedspris.

Videre har foreningen inngått avtale med teleoperatøren Ventelo Norge AS. Med utgangspunkt i denne avtalen tilbys NTFs medlemmer markedsledende priser på telefonitjenester på kontoret og hjemme. Også ansatte hos tannleger kan få slutte seg til avtalen med samme vilkår.

NTF har også videreført tidligere avtaler om inkassotjenester, leiebil og rabatt på Diners- og American Express-kort.

Trykksakstilbud

NTF har avtale med Steenberg Grafisk as om produksjon av NTFs trykksaker. Hovedstyret har funnet avtalen med Steenberg faglig og økonomisk gunstig og valgt å videreføre denne.

Kollegahjelp

Hovedstyret har vurdert ordningen og vedtatt en videreføring av kollegahjelpsystemet. Det ble avholdt en fellesamling for kollegahjelperne i 2002 og en ny samling er berammet i 2004.

Samarbeid med studentene

Foreningen har hatt et nært samarbeid med studentene ved de odontologiske lærestedene. NTF har som tidligere avholdt orienteringsmøter for de nye studentene mens avgangskullene får tilbud om kurs i praksisadministrasjon. Nyhetsbrevet NTF-info blir publisert i studentbladene Fasett og Tidens Tann. Fellesmøte med studentutvalgene blir holdt én gang per semester.

I tillegg støtter foreningen studentene økonomisk, bl.a. med bidrag til deltagelse i internasjonalt studentarbeid.

2. Arbeids- og driftsbetingelser

Lønns- og arbeidsvilkår

Det sentrale avtaleverket som gir rammene for lønns- og arbeidsvilkårene for foreningens medlemmer i kommunal sektor (ekskl.

Oslo kommune) har endret seg betydelig i denne perioden. Det er avtalt et helt nytt forhandlingssystem hvor lønnsforhandlingene kun skal foregå lokalt. Dette har ført til større lønnsdifferensiering mellom tannleger i samme fylkeskommune samt større gjennomsnittlige lønnsforskjeller mellom fylkeskommunene. Lønnsfastsettingen har fått et større innslag av individuelle vurderinger. Endringene i avtaleverket har videre ført til at lokale særavtaler har fått og vil få større betydning for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår. Det nye avtalesystemet gjør det videre umulig å ha full oversikt over hva foreningens medlemmer i DOT tjener. Det kan heller ikke gis entydige råd om for eksempel hva en nyutdannet tannlege bør tjene. Arbeidsmarkedet er imidlertid til tannlegenes fordel.

I forbindelse med opprettelsen av de statlige helseforetakene per 1.1.2002, fikk en liten gruppe av foreningens medlemmer helseforetakene som nye arbeidsgivere. I løpet av 2002 har det blitt utviklet et helt nytt avtaleverk mellom Akademikerne Helse og arbeidsgiverforeningen NAVO. NTF har vanlige partsrettigheter i dette avtaleverket, både sentralt og på det enkelte helseforetak der NTF organiserer medlemmer. Den norske lægeforening har i de fleste tilfeller ivaretatt interessene til NTFs medlemmer. Avtaleverket i NAVO-området er stort sett basert på rammepregede sentrale avtaler, men med stor grad av frihet til å avtale bedre og mer utdypende vilkår lokalt.

Samlet sett i perioden har NTFs offentlig ansatte medlemmer hatt en relativt god lønnsutvikling. Det er likevel store individuelle og gruppevisse variasjoner. I forhold til lønnsutviklingen for øvrige akademikere er det grunn til å anta at tannlegene hører til den gruppen arbeidstakere som har hatt en gunstig merlønsutvikling.

Organisasjonsforhold/tannhelsetjenestens forankring

En stort sett samlet tannhelsetjeneste gikk inn for at Den offentlige tannhelsetjenesten også skulle over til staten da spørsmålet om statlig overtakelse av spesialisttjenesten var på høring høsten 2001. NTF mente at statlig eierskap blant annet ville gi bedre rom for utvikling av tjenestetilbudet og skape større forutsigbarhet. Den daværende Ap-regjeringen valgte imidlertid å utsette avgjørelsen og varslet en egen høring om tannhelsetjenesten.

Da representantskapet vedtok arbeidsprogrammet for inneværende periode, var det allerede klart at sykehusene skulle overføres til staten fra 1. januar 2002, og det var bred enighet om at tannhelsetjenesten burde følge etter fra 2003. Programmet fikk derfor et punkt om at hovedstyret skulle arbeide for «samlet statlig eierskap og sektoransvar i tannhelsetjenesten».

Hovedstyret tok mange politiske kontakter for å fremme dette synet, og hadde blant annet møter med helseministeren og kommunalministeren, men NTF vant ikke frem med sitt syn. I februar 2002 besluttet Bondevik-regjeringen, uten noen ny høring, at Den offentlige tannhelsetjenesten fortsatt skulle bli i fylkeskommunen sammen med noen andre mindre tjenester. Helseministeren sa i en pressemelding at det var behov for ro rundt tannhelsetjenesten, slik at man kunne samle seg om å finne de løsninger som skal til å for å gi befolkningen et godt offentlig tilbud. Hovedstyret tok avgjørelsen med fatning og mente at det viktigste var å få en avklaring av forankringen.

Det ble altså ingen reform for Den offentlige tannhelsetjenes-

ten, men en endring i lov om tannhelsetjenesten som trådte i kraft 1. juli 2003, kan føre til at fylkene vil vurdere å omorganisere tjenesten fordi hele kapittel 3 i loven som omhandlet organisasjon, ledelse og administrasjon, er tatt ut. Oslo og Buskerud er nå organisert som foretak, og mye tyder på at andre fylkeskommuner vil vurdere omorganisering.

Honorarer

Prisen på tannbehandling hos privatpraktiserende tannleger er som kjent ikke regulert ved avtale og den enkelte tannlege beregner sine priser på individuell basis. Konkurransetilsynet gjennomfører med jevne mellomrom kontroll hos et utvalg tannleger, både for å kartlegge prisnivået og for å undersøke om tannlegene overholder kravene som blir stilt i forskriften om prisopplysning ved tannlegetjenester. I februar 2003 gjennomførte Konkurransetilsynet en undersøkelse som viste at så mange som 75 % av tannlegene som ble kontrollert brøt minst ett av påleggene i prisopplysningsforskriften, særlig manglet det prislistene som pasienten kan ta med seg. Dette er et merkbart dårligere resultat i forhold til tidligere år. Tannlegeforeningen ba om et snarlig møte med Konkurransetilsynet, som ble gjennomført i mars samme år. Tannlegeforeningen har i etterkant av møtet skrevet til Konkurransetilsynet og bedt om at det blir foretatt visse justeringer av prisopplysningsforskriften.

Momssaken

Merverdiavgiftssaken dukket opp i midten av 2002. Arbeidet med saken har resultert i et omfattende administrativt og politisk arbeid. Det vises også til omtalen av momssaken under punktet om NTF som politisk aktør.

Saken hadde sitt utspring i at Vestfold fylkesskattekontor våren 2002 ba Skattedirektoratet vurdere hvilke virkninger tjenestemomsreformen ville få. Skattedirektoratet svarte at vederlag for adgang til pasientportefølje og eventuelt goodwill er momspiktig. Dermed varslet Vestfold fylkesskattekontor tannlegene i fylket om at merverdiavgift vil bli innkrevd fra 1. januar 2003. Dette skapte stor uro i Tannlegeforeningen lokalt og sentralt.

Da saken ble kjent for NTF sentralt ble det tatt initiativ til møter med bl.a. Vestfold fylkesskattekontor, Skattedirektoratet og Finansdepartementet for å gi NTFs syn på saken. NTFs medlemmer ble løpende orientert om saken på foreningens nettside og gjennom Tidende. Hovedstyret og sekretariat orienterte også på lokalforeningsmøter i Vestfold og i Oslo. Fra nyttår 2003 ble den politiske oppfølging av saken intensivert og den 3. februar 2003 sendte NTF en såkalt § 70-søknad til Finansdepartementet der det ble bedt om fritak fra merverdiavgift. Noe senere fremmet Fremskrittspartiet et dok. 8 forslag om samme sak, og under behandlingen av dette henvendte Finanskomiteen seg til Finansministeren og ba ham uttale seg. Finansministeren opplyste at en arbeidsgruppe ville bli nedsatt for å se på utformingen av et unntak og at et forslag skulle legges frem i forbindelse med budsjettet for 2004. På basis av finansministerens svar og innstillingen fra komiteen vedtok Stortinget å avvente lovforslaget. Finansdepartementet vedtok i juli 2003 et midlertidig momsfratak som gjelder inntil nytt regelverk foreligger.

Ansvarsforsikring/Norsk Pasientskadeerstatning

Fra 1. januar 2003 ble lov om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven) innført innenfor det offentlige helsevesen og Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) overtar ansvaret innenfor dette området. Privat sektor ble ikke inkludert da forsikringselskapene ikke fikk innfridd de betingelser de satte for å påta seg forsikringsansvaret. NTF fikk forlenget ansvarsforsikringen gjennom Vital slik at de privatpraktiserende tannleger var dekket som tidligere.

Etter en fornyet høringsrunde ble det fremmet nye endringsforslag som medførte at loven skal tre i kraft i sin helhet 1. januar 2004. Loven innfører et tilnærmet objektivt ansvar, dvs. at erstatningsansvar kan inntre selv om behandler ikke har vært uaktsom. Det gjenstår å se hva dette vil bety både med hensyn til en eventuell økning i antall krav fra pasienter og for beregning av premien for ansvarsforsikringen.

Arbeidsgiverrollen

Hovedstyret har besluttet å opprettholde samarbeidet som foreningen har med HSH (Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon) i forbindelse med forhandlinger knyttet til veiledende avtale (Mønsteravtalen) om lønns- og arbeidsvilkår for tannhelsesekretærer som er ansatt hos privatpraktiserende tannleger.

Frem til 1. september 2000 hadde NTF også en avtale om lønns- og arbeidsbetingelser for tannpleierne. I forbindelse med revisjon av avtalen var det så stor differanse mellom krav og tilbud når det gjaldt lønnsvilkår at det ikke var mulig å komme til enighet. I denne beretningsperioden har hovedstyret vurdert en henvendelse fra Norsk Tannpleierforening/KFO om å gjenoppta forhandlings samarbeidet. Hovedstyret mente at dagens avtaleløse system fungerer godt og avslo tilbudet.

Akademikerne

Akademikerne som sammenslutning er organisert i fem seksjonsutvalg: hhv. Akademikerne Frie yrker (F), Akademikerne Kommune (K), Akademikerne Stat (S), Akademikerne Helse (H) og Akademikerne Privat (P). NTF er representert i de fire førstnevnte utvalgene. Akademikerne ble i perioden 2001–2002 ledet av tannlege Per Kristian Sundnes. I dag ledes organisasjonen av siviløkonom Christl Kvam. Organisasjonen har i underkant av 130 000 medlemmer.

I 2002 ble stemmereglene i Akademikerne endret slik at foreningens medlemstall legges til grunn ved stemmegivning. Tidligere var stemmegivningen vektet og basert på foreningens representasjon i de ulike utvalgene. I Akademikersammenheng er NTF en mellomstor forening.

Akademikerne-Fs arbeid med å bedre fødselspengeordningen for selvstendig næringsdrivende synes nå å være inne i en konstruktiv fase. Barne- og Familienministeren har i meldingen gitt uttrykk for at forbedringer skal gjennomføres. I høst skal det blant annet avholdes et seminar i departementets regi. Akademikerne-F skal i høst avholde et åpent seminar om kollegahjelp. Seksjonsutvalget ledes for tiden av tannlege Aslak Kringlegarden.

Opprettelsen av de statlige helseforetakene med arbeidsgiverforeningen NAVO som deres organisasjon medførte at Akademikerne måtte opprette et eget seksjonsorgan for helseforetakene for å få rett til å møte ved NAVOs forhandlingsbord. Akademikerne-H ble dannet i desember 2001.

Akademikerne-K har i store trekk nådd målet om kun lokal lønnsdannelse i KS-området. For akademikergruppene fastsettes lønnen nå, i motsetning til tidligere, kun etter lokale forhandlinger. NTFs rolle i denne nye situasjonen har endret seg til mer rådgivning og opplæring av foreningens lokale forhandlere. Akademikerne-K har foreløpig ikke lyktes med å få til det samme lokale forhandlingssystemet i Oslo kommune.

3. Kompetanse og kvalitet

NTFs fremtidige etterutdanningsvirksomhet

Rapporten «Etterutdanning i og for framtida» ble framlagt for representantskapet i 2001. Rapporten var utarbeidet av et utvalg med representanter fra hovedstyre, fagnevnd og sekretariat, og inneholdt forslag til elementer for en helhetlig etterutdanningspolitikk, samt rammer for den fremtidige organiseringen av NTFs etterutdanningsvirksomhet. Representantskapet tok rapporten til etterretning og sluttet seg til de forslagene som var framsatt. Hovedstyret og fagnevnden ble anmodet om snarest mulig å iverksette tiltak for å gjennomføre forslagene.

Rapportens hovedpunkter omfattet en videreføring av NTFs overordnede etterutdanningspolitikk, utvikling av retningslinjer for tannlegers etterutdanning, opprettelse av et fagpolitisk råd, videreutvikling av kurskontaktseminaret til et forum for etterutdanning, etablering av TSE som et hovedelement i etterutdanningen, videreføring av Landsmøtet, omstrukturering av fagnevndens kursvirksomhet, fagnevnden som kursutvikler for hele NTF med særlig vekt på arbeidskurs, samarbeid mellom lokalforeningene og DOT, kurs for tannhelsesekretærer, samarbeid med andre kursarrangører og behovet for tilstrekkelige ressurser til sekretariatet for å løse de prioriterte oppgavene.

Det ble etablert et fagpolitiske råd for å styrke det formelle samarbeidet mellom hovedstyret og fagnevnden når det gjelder gjennomføring av arbeidet med etterutdanningsvirksomheten. Rådet har hatt ett møte i beretningsperioden. For øvrig vises det til fagnevndens beretning.

NTFs landsmøte

I henhold til vedtektene skal NTFs landsmøte avholdes årlig, så nær som mulig til foreningens stiftelsesdag 15. oktober. Landsmøtets tradisjonelle form opprettholdes med en fagkonferanse der NTFs fagnevnd er ansvarlig, dentalutstillingen Nordental og et sosialt program med Kamerataften og NTFs årsfest som hovedingredienser. I 2001 ble Landsmøtet gjennomført 4.-6. oktober i Bergen med Bergen Tannlegeforening som lokal arrangør. En lokal arrangementskomité ledet av Ivar Hoff sto for gjennomføringen som samlet 2 833 deltakere av alle kategorier. I 2002 var Oslo landsmøteby i dagene 10.-12. oktober. Arrangementskomiteen utgikk fra sekretariatet, og totalt 3 504 personer deltok denne gang.

Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning

I tråd med de vedtak som tidligere er fattet i representantskapet, er Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning (TSE) videreført som planlagt.

Representantskapet får hvert år forelagt TSE som egen sak og er ansvarlig for at det blir stilt nødvendige midler til rådighet for utvikling av de fem modulene.

Hovedstyret er holdt løpende orientert om utviklingen i prosjektet, og det henvises for øvrig til fagnevndens beretning på side 743.

Gjennomføring av TAKO-kurs

Etter forespørsel fra daværende Sosial- og helsedepartementet påtok NTF seg oppgaven med å gjennomføre et etterutdanningsopplegg for tannhelsepersonell om pasienter med sjeldne medisinske tilstander (SMT). Hovedformålet med prosjektet var å få en bedre spredning av kompetanse innen dette feltet. SHD stilte midler til disposisjon (kr 3 mill.) for planlegging og gjennomføring, og arbeidet ble utført i sekretariatets fagavdeling.

En styringsgruppe med representanter fra fylkestannlegene, Fagrådet for TAKO (Tannhelsekompetanseseteret), Norsk Tannpleierforening og NTF hadde et overordnet ansvar for prosjektet.

Kursopplegget tok utgangspunkt i en rapport utarbeidet av tannlege Britt Stene, og fikk en utforming basert på NTFs erfaringer med kombinert undervisning. Samarbeidspartnere var TAKO-senteret i Oslo som i hovedsak utarbeidet det faglige programmet, Nasjonalt Senter for Telemedisin i Tromsø og Etat for rådssekretariater og enkelte helse- og sosialfaglige oppgaver.

Ti tannhelseteam (tannlege, tannpleier, tannhelsesekretær) fordelt med to team fra hver helseregion ble plukket ut til å delta på kurset som ble avholdt i perioden september til desember 2001. Evalueringen av kurset var i hovedsak svært positiv.

Den opprinnelige bevilgningen viste seg å være tilstrekkelig til at det ble mulig å lage et oppfølgingskurs høsten 2002.

TAKO-senteret har i ettertid opprettet en egen stilling for videre utvikling av kursvirksomheten som hovedområde, og våren 2003 er det blitt gjennomført et rent nettbasert kurs med all kunnskapsformidling, oppgaveløsning og diskusjon via senterets nettsted.

Spesialistutdanning og kompetansesentre

I innledningen av perioden mottok NTF «Lunderutredningen» på høring (Utredning om utdanning av spesialister og opprettelse av regionale odontologiske kompetansesentra, utgitt av Statens helsetilsyn oktober 2000). Lokalforeningene ble trukket inn i høringen. I høringssvaret trakk NTF blant annet frem at spesialistutdanning formelt måtte være en oppgave for fakultetene og finansieres fullt ut av staten samt at kandidatene måtte gis lønn under utdanning. Det ble videre påpekt at dagens skille mellom spesial- og spesialistdanning må oppheves, og at det bør opprettes et felles Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og tannleger.

NTF har i perioden arbeidet videre for å nå disse målene ved at foreningens syn har blitt fremmet i møter med Sosial- og helsedirektoratet, Helsedepartementet og Stortingets sosialkomité. Det er positivt å registrere at det i 2003 er opprettet et eget Fagråd for spesialistutdanning av tannleger og at det i statsbudsjettet for 2003 ble satt av midler til etablering av et regionalt kompetansesenter i Tromsø. Dessuten at Sosialkomiteen i sin innstilling til budsjettet for 2003 gir uttrykk for at det bør etableres kompetansesentre for spesialistutdanning i alle helseregionene.

NTF har denne perioden også deltatt i en arbeidsgruppe under Statens helsetilsyn som har hatt som mål å foreslå disponering av tilskuddsmidler til spesialistutdanning av tannleger. Arbeidsgruppens notat forelå i 2002.

Spesialistregler

NTFs spesialistregler består av Alminnelige bestemmelser samt Spesielle bestemmelser vedrørende hver av de fire spesialitetene. De spesielle bestemmelsene er utarbeidet etter hvert som spesialitetene er blitt godkjent og siden endret ved behov. Dette har resultert i et noe uoversiktlig og usammenhengende regelverk, hvilket tidvis har skapt problemer i forbindelse med behandlingen av søknader om godkjenning som spesialist. På den bakgrunn vedtok hovedstyret i mars 2002 å nedsette en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå dagens regler og fremme forslag til endringer i disse. Arbeidsgruppen har hatt tre møter. Det ble innledningsvis avklart at forslaget til nytt EU-direktiv om gjensidig godkjenning av spesialister ikke vil få noen betydning for hvordan spesialistreglene bør se ut. Arbeidsgruppen utarbeidet så et forslag til nye spesialistregler som ble sendt ut på høring med svarfrist 1. mars 2003. Forslag om endring av spesialistreglene vil bli lagt frem for NTFs representantskap 2003.

Godkjenning av spesialister

Spesialistkomiteen har i perioden holdt fire møter. I tillegg til å behandle innkomne søknader, har komiteen initiert en gjennomgang av NTFs spesialistregler og gjennomført et samarbeidsmøte med representanter fra spesialistutdanningen ved det odontologiske fakultetet i Oslo.

Hovedstyret har etter anbefaling fra komiteen godkjent følgende antall nye spesialister: (antall godkjenninger i forrige periode i parentes).

Kjeveortopedi	9 (9)
Oral kirurgi og oral medisin	1 (5)
Pedodonti	1 (1)
Periodonti	8 (3)

I tillegg har sekretariatet, på bakgrunn av den nordiske avtalen og EØS-avtalen om felles arbeidsmarked for helsepersonell, administrativt godkjent følgende antall spesialister:

Kjeveortopedi	1 (2)
Oral kirurgi og oral medisin	1 (1)
Pedodonti	0 (0)
Periodonti	0 (0)

Retningslinjer for bruk av tannrestaureringsmaterialer

I mai 2002, mens Sosial- og helsedirektoratets utkast til nye retningslinjer for bruk av tannrestaureringsmaterialer fortsatt var unntatt offentlighet, ble hovedinnholdet omtalt og kommentert i NRK i beste sendetid. Sekretariatet mottok mange henvendelser fra medlemmer som reagerte på denne formen for offentliggjøring av retningslinjer som angår tannlegenenes yrkesutøvelse.

Blant annet på bakgrunn av mange reaksjoner på denne «episoden», innkalte direktoratet til et orienteringsmøte før det endelige utkastet ble sendt på høring 11. juli 2002. Høringsbrevet, retningslinjene samt et brev fra presidenten ble sendt alle yrkesaktive medlemmer som bilag til Tidende. Hovedstyret konsulterte også lokalforeningene før NTFs høringsuttalelse ble avgitt.

Utkastet til retningslinjer var i stor grad i samsvar med dagens

praksis i tannhelsetjenesten der amalgam bare i liten grad benyttes ved behandling av barn og unge, og hvor også andre materialer benyttes på voksne. Hovedstyrets bekymring i første omgang var at retningslinjene kunne tolkes som et amalgamforbud og at det ville være problematisk å anvende amalgam, selv om pasienten av økonomiske årsaker ønsket det.

Etter høringsrunden har NTF på nytt deltatt i et orienteringsmøte i Sosial- og helsedirektoratet og NTF har også fått mulighet til å påvirke den endelige utformingen av retningslinjene.

Hovedstyret mener at retningslinjene, som trådte i kraft 1. juli 2003, må være til å leve med både for pasienter og tannleger slik de nå foreligger, spesielt fordi en bestemmelse om at amalgam kan benyttes når pasienten ønsker det, er inkludert.

Kvalitetsutvikling

NTFs kvalitetsutvalg har hatt tre møter i perioden. Kvalitetsutvalget har blant annet vært opptatt av datasikkerhet på tannlegekontoret i forbindelse med bruk av Internett og ved e-postforsendelser. Videre har kvalitetsutvalget arbeidet med å få oversikt over hvilke typer tilsyn som er gjennomført og hvor i landet, og med å samle erfaringer og tilbakemeldinger fra tilsyn med tannlegekontorer. Kvalitetsutvalget har den siste tiden arbeidet med en total gjennomgang og oppdatering av kvalitetshåndboken. Etter å ha foretatt en spørreundersøkelse i lokalforeningene, vedtok hovedstyret at den reviderte utgaven av kvalitetshåndboken ikke skulle trykkes, men at den utelukkende skulle legges ut på NTFs nettsted. Medlemmer som ikke har tilgang på Internett kan få tilsendt en utskrift av håndboken fra nettstedet.

Avtaler med produsenter

NTF har tilsammen avtale med tre ulike firmaer om bruk av NTFs logo og en tekst som anbefaler produkttypen. Firmaene som har en slik avtale er Colgate-Palmolive, Lilleborg og Wrigley, og avtalene gjelder hhv. fluortannkrem og sukkerfri tyggegummi. Avtalen med Wrigley Scandinavia AS ble reforhandlet høsten 2001 og ny avtale gjelder t.o.m. 31. desember 2003. Wrigley har hevet godtgjørelsen fra kr 265 000 i året til kr 350 000 per år. I tillegg har Wrigley bundet seg til å annonsere seks ganger i året i Tidende. Overfor Wrigley har hovedstyret fremholdt at NTF anbefaler bruk av sukkerfri tyggegummi, og ikke noe bestemt produkt. Hovedstyret har ikke vært komfortabel med en tidligere Wrigleys-reklame «Det er ikke så farlig hvilken tyggegummi du bruker – bare det er en Extra». Sekretariatet har påpekt overfor ledelsen i Wrigley at intensjonene i avtalen trekkes for langt når NTFs logo kom rett etter utsagnet foran. Dette har Wrigley respektert og etterfulgt i denne beretningsperioden.

Representantskapet har ikke tatt prinsipielt standpunkt til at NTF inngår slike avtaler, men har implisitt gitt sin tilslutning gjennom budsjettvedtakene. Samlet inntekt for NTF utgjør kr 850 000 per år, i tillegg til at seks helsides annonser utgjør kr 81 400 i annonseinntekter for Tidende. Se for øvrig egen sak til representantskapet.

Etikk og verdier

Hovedstyret fremmet i fjor et forslag for representantskapet om at klagenemndene skulle få sitt mandat utvidet til også å kunne ta stilling til om nødvendig behandling ikke var utført, f.eks. i forbindelse med manglende diagnostikk og oppfølging. Av for-

skjellige årsaker ble saken utsatt. På fjorårets kurs for klagenemndene ble saken diskutert på ny uten noen entydig konklusjon. Hovedstyret ønsker ikke å fremme forslaget på nytt.

Hovedstyret har diskutert hvorledes man skal forholde seg til at hiv-positive personer blir avvist når de trenger nødvendig tannbehandling.

Det var enighet om at det ikke var ønskelig å utarbeide lister over tannleger som behandler hiv-positive personer fordi alle tannleger skal ha et så godt hygienivå at de kan behandle smittebærende pasienter. Det bør isteden fokuseres på informasjon gjennom Tidende og i «Presidenten har ordet».

Skatteunndragelser

I januar 2001 nedsatte hovedstyret en arbeidsgruppe som skulle vurdere utdanningen innen økonomi, skatte- og avgiftsforhold samt gi råd om hva som bør inngå i kurs og materiell. I tillegg har gruppen arbeidet med kontrakter i tilknytning til assistentavtalene.

Det ble lagt ned mye arbeid på utarbeidelsen av kommunikasjonsstrategien og tiltaksplanen i forbindelse med at Oslo likningskontor avdekket betydelige skatteunndragelser hos flere tannleger i Oslo. Hovedstyrets mål var at det skulle bli minst mulig negativ fokus rettet mot tannlegene. På flere møter i NTFs regi ble det satt søkelys på at medlemmene må bestrebe seg på å oppfylle skattelovens og regnskapslovens krav. Det ble avholdt møter med likningsmyndighetene, skattedirektoratet og fylkes-skattekontorene om saken.

NTFs tillitsmannsapparat ble holdt løpende orientert om saken, slik at de sentrale tillitsvalgte var best mulig rustet til å svare på ulike spørsmål fra lokal presse og medlemmer i sitt fylke.

Nyborgsaken

Nyborgsaken verserte i en lengre periode og det ble gjort forsøk på å inngå en avtale mellom forsikringsselskapene Vesta/If og Staten om fordeling av kostnadene ved å løse disse sakene. De involverte parter ytret ønske om at NTF signerte avtalen som omhandlet forliket med de 91 pasientene. Både Helsedepartementet og forsikringsselskapene underskrev avtalen, mens NTF avsto. Det skyldes at pasientenes advokater kom opp med ytterligere 40 pasienter i etterkant. Hovedstyret bemerket at det var en bristende forutsetning i forhold til hva man hadde kommet til enighet om under tidligere møter.

NTF har derfor ikke ytt noe økonomisk bidrag til løsning av tannlegesakene i anledning Nyborgs mangelfulle behandling. Foreningen har ikke mottatt forespørsler verken fra advokatene eller pasienter i ettertid i Nyborgsaken.

4. Tannhelsepolitikk

NTF som politisk aktør

Hovedstyret har videreført og utviklet sin politiske påvirkning fra forrige periode.

Regjeringen

I løpet av beretningsperioden har det vært avholdt møter med følgende tre statsråder: utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet, kommunal- og regionalminister Erna Solberg og helseminister Dagfinn Høybråten.

Sosialkomiteen

Kontakten med stortingets sosialkomité oppleves som sentral og svært konstruktiv. Vi har opprettholdt tradisjonen med å invitere komiteen til et årlig møte, innledet av faglige eller tannhelsepolitiske temaer. Dette gjør det mulig for så vel hovedstyremedlemmer som saksbehandlere å knytte kontakter med de enkelte stortingsrepresentantene.

Mer penger til tannhelse

Den relativt store økningen til tannhelse i trygdebudsjettet de siste årene må i stor grad tilskrives vår direkte kontakt med opposisjonspartier som Frp og SV. Ordningen for pasienter med sykdommen periodontitt som ble vedtatt av stortinget i april 2001 og iverksatt 1. mai året etter, er et eksempel på at foreningens politiske påvirkning har gitt resultater. Refusjon for rehabilitering lot imidlertid vente på seg, men etter sterkt påtrykk fra opposisjonen, foreslo regjeringen i revidert budsjett at dette skal inngå fra 1. oktober 2003. Foreningen har ønsket å bidra til at ordningen blir så ubyråkratisk som mulig, noe vi også har understreket og fått politisk aksept for. I tiden fremover vil det være viktig å videreføre dette arbeidet overfor Helsedepartementet.

Spesialistutdanning

Overfor det politiske miljøet har foreningen vektlagt at økt utdanning av tannlegespesialister må prioriteres høyt. NTF har vist til at det om få år vil bli stor avgang ved lærestedene og at det er generell mangel på og skjevfordeling av spesialister. For å endre situasjonen må økonomien til lærestedene sikres og lønnete utdanningsstillinger innføres. I tillegg må det opprettes kompetansesentre hvor også desentralisert spesialistutdanning kan gjennomføres. Fortsatt gjenstår store utfordringer på dette området, ikke minst som følge av regjeringens satsing på ytterligere et utdanningssted for tannleger.

Momssaken

Vinteren 2002 kom en henvendelse fra fylkesskattekontoret i Vestfold om at man ønsket å praktisere lovens krav om betaling av merverdiavgift ved leie av tannlegestyr. Etter tjenestemomsutvidelsen fra 1. juli 2001, skulle moms nå dessuten beregnes ved leie av goodwill/pasientportefølje. Etter å ha innhentet en ekspertvurdering som talte imot dette, kontaktet foreningen Skattedirektoratet som opprettholdt sin støtte til Vestfold fylkesskattekontor. Igjen ble vår satsing rettet mot politikerne. Først til SVs sosialpolitiske talsmann, som tok spørsmålet opp med finansministeren. Dernest i full bredde, primært med Høyres finanspolitiske talsmann, den aktuelle statssekretæren i Finansdepartementet, Frp som har lederen i finanskomiteen og Venstre som er representert både i komiteen og i regjeringen. Vi sendte ved samme anledning en såkalt § 70-søknad hvor vi ba om unntak fra loven. Begrunnelsen om at dette vil øke driftskostnadene og dermed prisene, samt at det vil skape forskjeller og liten forutsigbarhet, ble formidlet til så vel finans- som til sosialkomiteen. Økt byråkrati og komplisert beregningsmåte var også argumenter som møtte forståelse. Etter at stortinget nå i flere år har diskutert hvordan man kan lette store tannbehandlingskostnader for folk, synes det å være tverrpolitisk enighet om at kostnadene i hvert fall ikke skal økes gjennom økte avgifter. Frp ved Alvheim, Næsvik og Hedstrøm sendte inn et privat lovforslag (Dokument nr. 8: 95 2002–2003) som ble behandlet i mai, med Venstres representant i finanskomiteen som saksordfører. Finansministeren tok imidler-

tid før dette til orde for at departementet skulle arbeide for unntak og legge dette frem samtidig med statsbudsjettet for 2004. Dette innebar ikke automatisk en formålstjenlig avgrensning. Vår neste oppgave ble derfor å stille oss til rådighet for det videre arbeidet, med ønske om at flest mulig av våre medlemmer skulle komme inn under de avgrensninger som departementet vil foreslå.

Også i en slik sammenheng er det nyttig å orientere politikerne om konsekvensene av den endelige ordningen som foreslås, men vi er nøye med ikke å gå ut med opplysninger som i arbeidets gang forutsettes «unntatt offentlighet». Sistnevnte er avgjørende for å opprettholde den troverdighet vi har etablert gjennom mange år.

Tannlegeforeningen har prioritert å satse på opposisjonen. Det kan synes å være et alvorlig problem for landet at stortinget stadig tvinger gjennom ordninger som ikke har budsjettdekning. Dette er uten tvil en stor utfordring politisk, med konsekvenser for landets langsiktige økonomi. Tannhelsefeltet er imidlertid så lite, at endringer kun synes å komme dersom opposisjonspolitikere gjør det til «sin» sak. Nå har noen av disse partiene vokst og blitt betydelige. Det var derfor en «fjær i hatten» for NTF som politisk aktør at SV-lederen i det første valgprogrammet i TV2 høsten 2001 trakk frem tannhelse som en viktig politisk satsing.

For å vinne sakene kreves imidlertid nitid arbeid overfor politiske konstellasjoner som kan bidra til stortingsflertall. Gjennom slik satsing kan Tannlegeforeningen også i noen grad påvirke utviklingen i en retning som er ønskelig sett med våre øyne.

Behov for og utdanning av tannleger

Hvor mange tannleger trenger vi og hvor skal de utdannes? NTF har ved flere anledninger stilt disse spørsmålene, og de har også preget det nåværende hovedstyrets virksomhet. Da forslag til statsbudsjett for 2003 ble fremlagt i fjor høst, ble det imidlertid klart at økningen av studentopptaket skulle skje i Tromsø med oppstart høsten 2004. Regjeringen valgte dette alternativet fremfor NTFs forslag om økt opptak i Bergen og Oslo.

Utdanning av tannleger ble behandlet som egen sak på representantskapsmøtet 2002. En konklusjon ble at nå måtte alle legge diskusjonen bak seg og støtte opp om etableringen av den nye tannlegeutdanningen i Tromsø. Økt utdanning av tannleger har først og fremst vært begrunnet med ledigheten i offentlig tannhelsetjeneste. Hovedstyret har drøftet om ulike drifts- og avløsningsformer kan gjøre stillingene mer attraktive, og som et ledd i dette arbeidet har hovedstyret bevilget 100 000 kroner til et prosjekt i regi av Den offentlige tannhelsetjenesten i Troms.

Den såkalte kvalitetsreformen innen høyere utdanning medfører en endret gradsstruktur der femårige utdanninger skal gi graden master. Dette innebærer at graden cand.odont. utgår og erstattes av mastergrad i odontologi. Hovedstyret har ikke hatt innvendinger mot dette all den stund dette er ledd i en europeisk harmonisering som Norge har sluttet seg til.

Fordeling av tannleger og fordeling av oppgaver

NTF ble i november 2002 invitert til å delta i en arbeidsgruppe opprettet av Helsedepartementet med sikte på å vurdere tiltak for å oppnå en bedre geografisk fordeling av tannleger og mer effektiv bruk av tannleger og tannpleiere. NTFs har deltatt med to sekretariatsansatte. Helsedepartementet ledet gruppen og ivaretok sekretariatsfunksjonen. I gruppen deltok videre representanter fra

Kommunenes sentralforbund, Sosial- og helsedirektoratet, Samfunnsodontologisk enhet ved fakultetet i Oslo og Norsk Tannpleierforening. De to store utfordringene for gruppen var å vurdere tiltak for å sikre balansen mellom tilgang og avgang av tannleger og for å sikre en rimelig geografisk fordeling. Arbeidsgruppen har hatt sju møter og deltakelsen har krevd en betydelig arbeidsinnsats fra NTFs representanter. Hovedstyret har vært holdt løpende orientert om gruppens arbeid, og har gitt innspill til arbeidet. NTFs tillitsvalgte ble orientert om arbeidets gang på Forum for tillitsvalgte i april 2003. Arbeidsgruppen avsluttet sitt arbeid i juni 2003, rapporten med anbefalinger ble lagt frem i midten av juli og NTF har mottatt den på høring. NTF har sendt rapporten til uttalelse i lokalforeningene. På basis av tilbakemeldingene vil NTF utforme en samlet høringsuttalelse. Å følge opp tiltakene for bedre geografisk fordeling av tannleger og mer effektiv bruk av tannleger og tannpleiere blir en sentral tannhelsepolitisk oppgave for NTF i de kommende år.

Aetat helserekruttering

NTF har gjennom flere år deltatt i referansegruppen for Aetats helserekrutteringsprosjekt der formålet er å rekruttere helsepersonell fra utlandet. Det har vært en betydelig utvikling i rekrutteringen i løpet av beretningsperioden. I starten ble både Tyskland, Frankrike, Polen og Ungarn undersøkt som mulige rekrutteringsland, men Aetat har valgt å konsentrere seg om Tyskland. Fra rekruttering på 12 tannleger fra Tyskland i 2001, ble det i 2002 rekruttert 30, og per juli i år har Aetat rekruttert 38 tannleger til de fleste deler av landet. Denne utviklingen skyldes trolig stadig bedre informasjonsspredning fra Aetat og positiv omtale i tyske tannlegemagasiner. NTF har bedt Aetat undersøke stabiliteten til rekrutterte tannleger og Aetat vil vurdere dette. Vår deltagelse i referansegruppen gir oss nyttig informasjon om rekrutteringssituasjonen.

Utdanning av tannpleiere

NTF henvendte seg høsten 2001 til Sosial- og helsedepartementet med en presisering av foreningens syn på spørsmålet om tannpleierutdanningen. Bakgrunnen var at arbeidet med en nasjonal rammeplan for tannpleierutdanningen hadde stått stille siden 1996.

I forbindelse med diskusjonen om økt opptak av tannlegestudenter, (ref. punktet om behov for og utdanning av tannleger), var en av NTFs forutsetninger at man også måtte øke opptaket av tannpleierstudenter for å la tannpleiere overta tannpleieroppgaver som i dag utføres av tannleger. NTFs hevdet bl.a. at tannpleiere fortsatt bør ha en todelt funksjon: klinisk arbeid på pasient og forebyggende, utadrettet arbeid der tannpleieren skal være koordinator og samarbeide med yrkesgrupper utenfor tannhelsetjenesten. Treårig tannpleierutdanning kunne støttes under forutsetning av at fagplanen ble styrket på kliniske områder, og utdanningen burde fortrinnsvis foregå ved de odontologiske fakultetene.

NTF var representert i en nasjonal komité for vurdering av tannpleierstudiet. Hovedstyret sluttet seg til innholdet i komiteens rapport, som ble fremlagt for oppdragsgiver, Nasjonalt fakultetsmøte for odontologiske fag, høsten 2002. Her ble tilslutning gitt til treårig tannpleierutdanning. Både Bergens- og Oslofakultetet iverksetter slik treårig utdanning, mens tannpleierutdanningen i Tromsø opprettholder toårig utdanning. Her arbeides det imidler-

tid med å etablere et tredje påbyggingsår som en videreutdanning for tannpleiere.

Sosial- og helsedirektoratet har for øvrig vedtatt å gi tannpleiere begrenset rekvireringsrett for legemidler. Dette gjelder midler mot karies, overflateanestetika og antiseptika til lokal behandling i munn. Videre kan tannpleier med godkjent utdanning i bruk av injiserbare lokalanestetika rekvirere midler til lokal infiltrasjonsanestesi og adrenalinoppløsning i autoinjektor til bruk mot anafylaktisk sjokk. NTF har støttet dette i en høringsuttalelse.

Trygdeytelser til tannbehandling

Stønad til pasienter med periodontitt

I hele perioden har hovedstyret holdt seg orientert om fremdriften i arbeidet for økte trygdeytelser til pasienter med periodontitt. Stortinget hadde bedt regjeringen om å legge frem et konkret forslag til endringer i forbindelse med statsbudsjettet for 2002, men det skulle vise seg å ta lenger tid før noe skjedde.

Signaler fra Helsedepartementet gikk ut på at rehabilitering ikke skulle inkluderes i første omgang og at man ikke ville stille krav om at refusjonen skulle knyttes til behandling hos spesialist. For hovedstyret var sistnevnte et viktig prinsipp.

Da Rikstrygdeverket hadde fått oppdraget av Helsedepartementet, ble NTF sammen med de odontologiske fakultetene bedt om å foreslå retningslinjer for trygdeordningen innen utgangen av 2001 fordi ordningen skulle tre i kraft allerede fra 1. mai 2002.

Arbeiderpartiregjeringen som la frem budsjettforslaget hadde opprinnelig foreslått at ordningen skulle innføres fra 1. juli.

Etter en lengre prosess ble et felles forslag oversendt Rikstrygdeverket på nyåret 2002. For NTF var det helt essensielt at ordningen ikke skulle begrenses til behandling utført av spesialist. Det viste seg at RTV var klart uenig med Tannlegeforeningen på dette punktet. Etter et møte i Rikstrygdeverket der NTF fikk støtte fra de fleste for sitt syn, endte det med at RTV oversendte to alternative forslag til Helsedepartementet.

Det var viktig for helseministeren at tidspunktet som var satt for etablering av ordningen ble overholdt, og resultatet ble at de gamle refusjonstakstene for behandling av periodontitt stort sett ble beholdt og «ganger med 10». Ytelene ble ubetinget pliktmessige, og det ble ikke stilt spesialistkrav. Stønad til rehabilitering ble holdt utenfor i denne omgang. Den 29. april vedtok Helsedepartementet forskriften med virkning fra 1. mai 2002. Slike tidsmarginer vanskeliggjør informasjon til de involverte, men det er en stor hjelp at informasjonen kan legges ut på nettet så snart den er tilgjengelig.

Under behandlingen av statsbudsjettet for innværende år, vedtok Stortinget å øremerke 50 mill. av trygdebudsjettet til stønad til rehabilitering for pasienter som har tapt tenner på grunn av periodontitt. Helseministeren påpekte under behandlingen at en slik ordning ikke kunne etableres før det var foretatt en behovsundersøkelse. En professorgruppe har på oppdrag av Rikstrygdeverket utført en spørreundersøkelse blant vel 1 000 tannleger og beregnet behov for behandling og kostnader basert på offentlige takster. Rapport fra undersøkelsen ble oversendt Helsedepartementet i mai og dannet grunnlag for helseministerens forslag i revidert nasjonalbudsjett om å etablere en stønadsordning fra 1. oktober 2003.

NTF har deltatt i et møte i Helsedepartementet 8. juli der ordningen ble drøftet, og på dette møtet ble NTF forespeilet å få et forslag for kommentar i løpet av sommeren. Den 16. september mottok NTF et forslag på høring. NTF avga svar 19. september og avventer ikrafttredelse av regelverk 1. oktober.

Pasienter med odontofobi

Da NTF avga høringsuttalelse om endringer i trygdereglene i mars 2000, ble det foreslått å utrede en støtteordning til pasienter med odontofobi. Siden det ikke hadde skjedd noe i denne saken ble hovedstyret oppfordret av Norsk forening for odontofobi om å følge opp spørsmålet overfor departementet. Dette ble gjort sommeren 2002.

Tak 2-ordningen

Stortinget vedtok under budsjettbehandlingen i fjor høst å innføre en ny skjermingsordning for personer med store utgifter til helsetjenester med virkning fra 1. januar 2003, den såkalte Tak 2-ordningen. All refusjonsberettiget tannbehandling, med unntak av kjeveortopedi, inngår i ordningen. Det er gitt grundig informasjon om ordningen både i Tidende og på nettstedet.

Som et ledd i Tak 2-ordningen ble det bevilget 140 mill. kroner til å øke refusjonssatsene for pliktmessige ytelser. Informasjon om endringene forelå rett før jul og trådte i kraft 1. januar. Det viste seg at satsene burde økes ytterligere, og ny forskrift ble vedtatt av Helsedepartementet 28. februar med virkning fra 1. mars.

Hovedstyret ser det som et problem at nye ordninger og nye refusjonstakster ikke foreligger en viss tid før ikrafttredelsen. Fordi NTF har nær kontakt med departementet, har foreningen klart å informere medlemmene nærmest omgående via nettstedet. Dette er likevel ikke tilfredsstillende. Alle tannleger har ennå ikke tilgang til Internett, og selv med slik tilgang, byr det på praktiske problemer at takster endres over natten.

Andre endringer

I løpet av perioden er det innført en ny ordning med «søskenderasjon» ved kjeveortopedisk behandling, slik at prosentsatsen for refusjon økes fra 40 til 60 % i gruppe b og 75 til 90 % i gruppe c fra og med det andre barnet.

Det har vært en viss forvirring omkring stønad til pasienter med sjeldne medisinske tilstander (SMT). Helsedepartementet gikk 17. januar 2002 inn for at det ikke skulle gjelde krav om årsakssammenheng mellom den orale helsen og tilstanden; det var tilstrekkelig at diagnosen stod i listen som RTV har utarbeidet. Men det ble trukket i «nødbremsen», og fra 28. april samme år ble det igjen krav om påvist årsakssammenheng. NTF har hevdet at dette skaper et unødvendig byråkrati og fører til forskjellsbehandling av pasientene, spesielt når det gjelder forebyggende tiltak og ukomplisert behandling som er en ubetinget pliktmessig ytelse.

Fra og med 1. mars 2003 kan den kirurgiske behandlingen også utføres av spesialist i oral kirurgi når trygden yter stønad til implantatbehandling. Hovedstyret er fornøyd med denne endringen noe NTF gikk inn for i sin høringsuttalelse om trygd i mars 2000.

Direkte trygdeoppgjør for tannleger

Fra 1. juli 2003 er det innført en ordning med direkte oppgjør fra trygdekontoret til tannleger. Direkte oppgjør vil i utgangspunktet være mest aktuelt for spesialister, men allmennpraktikere som ønsker det har også full anledning til å slutte seg til ordningen.

NTF har deltatt i en arbeidsgruppe i Rikstrygdeverket som har vurdert utformingen av ordningen og utarbeidet nye søknadsskjemaer og skjemaer for regningsspesifikasjon. Etter 1. januar 2004 skal skjemaene benyttes av alle tannleger, ikke bare de som har inngått avtale om direkte oppgjør, i forbindelse med refusjonsberettiget tannbehandling.

Hovedstyrets trygdegruppe/NTFs policy for trygd

Manglende offentlig finansiering av tannbehandling har vært et stadig tilbakevendende tema for diskusjon i NTFs hovedstyre og foreningen for øvrig. I januar 2002 vedtok hovedstyret å nedsette en ad hoc trygdegruppe for å se nærmere på denne problemstillingen og foreslå en fremtidig policy for NTF på området.

Trygdegruppens arbeid ble sluttbehandlet på hovedstyremøtet i oktober 2002. På NTFs representantskapsmøte s.å. ba hovedstyret representantskapet om tilslutning til hovedintensjonene i NTFs policydokument om trygd og tannbehandling. Forslaget ble vedtatt mot én stemme. Det er utarbeidet en oppsummering av trygdegruppens arbeid og anbefalinger som er å finne på foreningens nettsted.

Forebyggende og helsefremmende arbeid

Norsk Tannvern og NTF har en avtale om at Norsk Tannvern, med økonomisk støtte fra NTF, i hovedsak skal forestå utarbeidelse av materiell om forebygging av sykdommer i munnhulen. I tillegg har hovedstyret vedtatt at foreningen skal engasjere seg i tobakkskadeforebyggende arbeid og være medlem av Tobakksfritt.

I forbindelse med Helsedepartementets arbeid med Folkehelsemeldingen, deltok NTF på en idédugnad sammen med en rekke andre yrkesorganisasjoner. Folkehelsemeldingen ble fremlagt i januar 2003. Meldingen inneholder ikke mye om tannhelseforhold, men bekymringen for dårligere tannhelse blant småbarna er vektlagt. Dette har hittil ført til at Sosial- og helsedirektoratet har satt i gang et prosjekt for å implementere veilederen Tenner for livet om forebyggende arbeid i tannhelsetjenesten.

Som en oppfølging har NTF oversendt direktoratet et notat om behovet for forebyggende og helsefremmende arbeid innen tannhelsefeltet.

I august 2002 avga hovedstyret høringsuttalelse om ny forskrift om helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, der det ble pekt på tannhelsens betydning og at Den offentlige tannhelsetjenesten vil være en naturlig samarbeidspartner både for helsestasjoner og skolehelsetjeneste. Da forskriften forelå våren 2003, viste det seg at NTF hadde fått gjennomslag for sitt syn.

Colgate-kampanjer

Colgate har i 2001 og 2002 arrangert «drop out»-kampanjer rettet mot ungdom i de nordiske landene. I Norge ble kampanjene lansert parallelt med NTFs landsmøte og ga en viss mediedekning.

Hovedstyret hadde kontakt med Colgate i planleggingsfasen og forsøkte å bidra til at kampanjen og tilbudet til de unge fikk en utforming som var hensiktsmessig her i landet. Responsen på kampanjen kan ikke karakteriseres som imponerende; en svært liten andel av målgruppen mottok tilbudet om bidrag til å oppsøke tannlege. I 2002 ble det som et ledd i kampanjen gjennomført en nettbasert spørreundersøkelse i de nordiske landene som ga mye nyttig informasjon om holdninger og tannhelseatferd.

Tobakk og røykfrie serveringssteder

Hovedstyret bevilget i november 2001 kr 30 000 til gjennomføring av en tobakksundersøkelse hos et utvalg på 1 200 av de yrkesaktive medlemmene. De øvrige utgifter til undersøkelsen ble dekket av Sosial- og helsedirektoratet. Resultatene fra undersøkelsen ble fremlagt i foredrag på landsmøtet i fjor og er senere publisert i NTFs Tidende.

I sin høringsuttalelse til Helsedepartementet støttet hovedstyret forslaget om innføring av røykfrie serveringssteder.

5. Organisasjonen

Forvaltning av NTFs fond og verdier

NTF har skiftet forvaltningspartner fra Fokus Kapitalforvaltning til Nordica Asset Management (NAM). Hovedstyret har åpnet for å gå mer inn i aksjer, men har fortløpende vurdert plasseringene i forhold til avkastningsforventning og risikoprofil. Hovedstyret har i hele perioden presisert at NTFs midler skal forvaltes ut fra hensyn til sikkerhet og risikospredning i et langsiktig perspektiv. Det betales et fast honorar til NAM på 0,72 % p.a. av markedsverdien pluss 20 % av den verdjusterte avkastning som overstiger gjennomsnitt av ST1X (pengemarkedsindeks) pluss 1,75, 5 poeng. I 2002 utgjorde honoraret kr 358 542.

Opplæring av tillitsvalgte

Hovedstyret har foretatt en evaluering av opplæringen av tillitsvalgte. Konklusjonen var at planen for opplæring i store trekk burde beholdes, men at det i forbindelse med den nye strukturen burde innarbeides enkelte endringer. Det er avholdt to trinn II-kurs og ett trinn I-kurs i perioden.

I forbindelse med de store endringene i avtaleverket i kommunal sektor er det et behov for å styrke forhandlings- og avtalekompetansen til de tillitsvalgte/forhandlerne i DOT. Det er derfor gjennomført fire kurs i forhandlinger og avtaleverket for denne gruppen medlemmer per september 2003. Det har også blitt holdt et dagskurs i det mest sentrale avtaleverket i Staten for foreningens tillitsvalgte i statssektoren. Hovedstyret mener for øvrig at opplæringen av tillitsvalgte bør koordineres for fremtiden.

Bidragsutvalget

Bidragsutvalget har fremsatt en del kritiske merknader knyttet til den praksis som er etablert opp gjennom tidene. Det er utarbeidet nye skjemaer som er mer gjennomgripende og som ber søkerne å komme med bedre dokumentasjon i forhold til inntekt, barn, arbeidsdyktighet, pensjon, forsørgerbyrde osv. Det er også gjort forsøk på å gjøre ordningen mer kjent ved å opplyse om muligheten som ligger i bidragsordningen i bl.a. Tidende.

NTFs bidragsutvalg ønsker å evaluere bidragsordningen og den tas derfor opp til behandling på representantskapsmøtet 2004.

Kontakten mellom hovedstyret og lokalforeningene

For å styrke forbindelsen mellom lokalforeningene og hovedforeningen er det opprettet en kontaktordning. Kontaktoppgavene er fordelt slik:

Presidenten:	Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold
Visepresidenten:	Haugaland
Jan-Henrik Andersen:	Aust-Agder og Vest-Agder
Trond Grindheim:	Bergen og Sogn og Fjordane
Marianne Gaarden:	Nordland, Troms og Finnmark
Gunnar Lyngstad:	Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag
Knut Mauland:	Rogaland og Oppland
Kari Odland:	Sunnmøre og Nord-Møre og Romsdal
Ulf Svensen:	Romerike, Buskerud og Hedmark

Forum for tillitsvalgte

Både i 2002 og 2003 ble det arrangert Forum for tillitsvalgte der både sentrale og lokale tillitsvalgte deltok. Disse arrangementene er tidligere omtalt i Tidende.

Lønnspolitisk forum

Lønnspolitisk forum ble avholdt første gang i august 2002. Forumet er en møteplass for erfaringsutveksling og strategisk lønnspolitisk tenkning. Spørsmål av betydning for offentlig tannhelse-tjeneste er også et sentralt område for forumet. Som en hjelp til del-takernes forberedelser til Lønnspolitisk forum ble det utviklet et debatthefte. I 2002 inneholdt dette tema som lønnsoppgjøret 2002, nye roller for lokale tillitsvalgte og Sentralt forhandlingsutvalg samt tillitsvalgtes forberedelser til lokale forhandlinger. Debatthet-tet er utviklet med sikte på at det blir gjennomgått i hvert UTV (Ut-valg av tillitsvalgte) før forumet.

Næringspolitisk forum

Næringspolitisk forum ble avholdt for første gang i september 2002. Hensikten med å arrangere et slikt møte var å skape en arena for de privatpraktiserende tannlegene hvor én representant fra hver lokalforening møtes for å utveksle erfaringer, diskutere og bli orientert om saker av spesiell interesse for privatpraktiserende. Forumet skal arrangeres årlig.

Internasjonal virksomhet

Presidenten og generalsekretæren har representert foreningen på World Dental Federation (FDI) og Europäische Regionale Organisation (ERO)-møtene. Visepresidenten og generalsekretæren har representert foreningen på møtene i EU Dental Liaison Committee (DLC). Hovedstyret mener at det har vært en fordel at presidenten og visepresidenten innbyrdes har delt oppgavene og ansvaret på denne måten.

ERO består av 15 medlemmer og 12 land som søker medlemskap. ERO er ikke på samme måte som DLC en lobbyorganisasjon, og ERO har noe problemer med å finne sin rolle. Hovedstyret mener det kan reises spørsmål om det er behov for en regional del av FDI, slik som ERO. Mye tyder på at det beste vil være å slå sammen ERO og DLC av ressursmessige hensyn, samt for å oppnå mer tyngde og slagkraft. Det kan ta noe tid før en eventuell sammenslåing kan finne sted, da motivene og drivkreftene for å være med er høyst ulike blant deltakerlandene. Hovedstyret mener at NTF bør vurdere å melde seg ut av ERO dersom arbeidsgruppen, som skal se på EROs fremtidige drift og virksomhet, ikke finner frem til en hensiktsmessig og konstruktiv løsning. Det beste med de internasjonale møtene synes så langt å være den gjensidige utvekslingen av informasjon som finner sted mellom deltakerlandene under møtene.

Det er også avholdt flere møter i Nordisk ordførermøte og Skandinavisk Tandläkarforening, hvor president, visepresident og generalsekretær har deltatt. De nordiske landene er enige om at samarbeidet fungerer bra og at man har mange felles synspunkter om ulike tannhelsepolitiske saker. I internasjonale fora tilfører de nordiske landene ofte en felles nordisk dimensjon.

Samarbeid med fakultetene og fylkestannlegene

Foreningen har et tilfredsstillende samarbeide med de odontologiske læresteder gjennom gjensidig representasjon i råd og utvalg og regelmessige kontaktmøter. I disse har man bl.a. drøftet utdanningen av tannleger, spesialistutdanningen, forskningssituasjonen og Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning.

Hovedstyrets medlemmer i perioden 2002–2003. Foran fra venstre: Kari Odland og Marianne Gaarden, bak fra venstre: Ulf Svensen, Knut Mauland, Steinar Brekke, Carl Christian Blich, Gunnar Lyngstad, Trond Grindheim og Jan-Henrik Andersen. Foto: Gudrun Sangnes.

NTFs ledelse blir invitert til fylkestannlegemøtene, og det er holdt jevnlig kontakt med lederen av fylkestannlegenes arbeidsutvalg.

Hovedstyret

Hovedstyret har fra 1. januar 2002 hatt denne sammensetning:

President

Carl Christian Blich, Oslo.

Visepresident

Steinar Brekke, Haugaland.

Medlemmer

Jan-Henrik Andersen, Vest-Agder, Trond Grindheim, Bergen, Marianne Gaarden, Troms, Gunnar Lyngstad, Nord-Trøndelag (SF), Knut Mauland, Rogaland, Kari Odland, Bergen og Ulf Svensen, Oslo.

Varamedlemmer

1. Kirsten Halonen, Sogn og Fjordane 2. Bjørn Furset, Nordmøre og Romsdal, 3. Ellen C. Haagensen, Østfold, Richard Næss, Telemark (SF).

Hovedstyrets har ikke oppnevnt arbeidsutvalg for denne perioden og har overlatt saksforberedelser og lignende til «presidentskapet». Hovedstyret har holdt 15 møter, hvorav 6 over to dager. Hovedstyret har dessuten hatt 1 telefonomøte. Presidentskapet/arbeidsutvalget har holdt 8 møter.

Sekretariatet

Per 1. august 2003 var følgende ansatt i sekretariatet:

Generalsekretær

Sindre Koppang

Advokat

Knut S. Kjølstad

Informasjonssjef

Morten H. Rolstad – Reidun Stenvik gikk av med førtidspensjon 1. juni 2003

Spesialrådgiver

Dag Erlend Reite

Forhandlingsjef

Karsten Kragh Langfeldt

Seniorkonsulent

Lin Muus Bendiksen

Økonomisjef

Wenche Stavik

Fagavdelingen

Sissel Bjørntvedt, fagsjef, Laila Bråten, kurssekretær, Sissel Dahl, landsmøtekonsulent, og Vibeke Kjærheim, fagkonsulent

Kontorseksjonen

Kjersti Bøhren, regnskapssekretær, Tordis Digernes, arkivar, Ane Øpstad Hamborg, IKT-konsulent, Grete Jansen, koordinator, Eva Skarvøy, kantine og renhold, Lise Villyn, resepsjon og sentralbord, og Torill Øksne, sekretær.

NTFs Tidende

Redaktør

Gudrun Sangnes

Redaksjonssekretær

Kristin Aksnes

Journalist

Ellen Beate Dyvi

Markedskonsulent

Eirik Andreassen.

Lokalforeninger

NTF har 21 lokalforeninger, som per 1. august 2003 hadde følgende medlemstall (tallene per 1. august 2001 i parentes):

Aust-Agder Tannlegeforening	114	(108)
Bergen Tannlegeforening	613	(590)
Buskerud Tannlegeforening	264	(256)
Finnmark Tannlegeforening	47	(47)
Haugaland Tannlegeforening	90	(86)
Hedmark Tannlegeforening	169	(173)
Nordland Tannlegeforening	196	(185)
Nordmøre og Romsdal Tannlegeforening	93	(92)
Nord-Trøndelag Tannlegeforening	97	(97)
Oppland Tannlegeforening	170	(166)
Oslo Tannlegeselskap	1 215	(1 204)
Rogaland Tannlegeforening	280	(280)
Romerike Tannlegeforening	205	(199)
Sogn og Fjordane Tannlegeforening	94	(89)
Sunnmøre Tannlegeforening	113	(126)
Sør-Trøndelag Tannlegeforening	246	(243)
Telemark Tannlegeforening	172	(176)
Troms Tannlegeforening	146	(142)
Vest-Agder Tannlegeforening	164	(152)
Vestfold Tannlegeforening	242	(230)
Østfold Tannlægeforening	252	(247)
Utlandet	100	(102)
Sum	5 082	(4 990)

Medlemsforhold

Medlemmene fordelte seg på følgende kategorier per 1. august 2003 (tallene fra 2001 i parentes):

Æresmedlemmer	7	(6)
Korresponderende medlemmer	8	(9)
Inviterte medlemmer	5	(5)
Ordinære og passive medlemmer*	5 116	(5 014)
Studentmedlemmer	149	(132)

* Passive medlemmer inngår ikke som pliktig medlem i lokalforening.

Av de yrkesaktive medlemmer var 1 312 (1 323) offentlig ansatte og 2 637 (2 550) i privat praksis.

Kontingentsatser

Foreningen benytter følgende kontingentsatser:

- 100 % Fullt betalende, ordinære medlemmer.
- 85 % Nordiske tannleger som arbeider i Norge og som også er medlem av annen nordisk tannlegeforening.
- 75 % Ektepar/samboere når begge er tannleger. Nordiske ektepar/samboere betaler 75/50 % hvis de også er medlemmer av en annen nordisk tannlegeforening.
- 50 % Medlemmer mellom 65 og 67 år med 35 års medlemskap i NTF. Medlemmer med halv stilling eller mindre, etter søknad. Medlemmer som også er lege og medlem av Den norske lægeforening.
- 40 % Ektepar/samboere hvor begge er tannleger og mellom 65 og 70 år.
- 27 % Medlemmer som oppholder seg utenfor Norden.
- 25 % Medlemmer mellom 65 og 67 år som tidligere er innvilget 50 %.
- 19 % Medlemmer som går over i helt nytt studium, etter søknad.
- 15 % Medlemmer med norsk tannlegeeksamen som arbeider i annet nordisk land og også er medlem av annen nordisk tannlegeorganisasjon.
- 11 % Studentmedlemmer. Alle nyuteksaminerte tannleger er fritatt for kontingent et halvt år etter avlagt eksamen. Medlemmer som går på videreutdanning innen odontologi. Nedsatt kontingent innvilges for ett år av gangen, etter søknad.
- 0 % Medlemmer med 35 års medlemskap fritas ved 67 år eller opphør av praksis.

Fordeling av medlemmer etter kontingentsatser

(Tallene fra forrige beretningsperiode i parentes).

100 % Ordinære medlemmer	3 081	(2 972)
85 % Nordiske tannleger i Norge	95	(121)
75 % Ektefeller/samboere	473	(459)
50 % Passive medlemmer/65–67 år	191	(171)
40 % Ektefeller/samboere 65–67 år	16	(19)
27 % Medlemmer i utlandet	45	(51)
19 % Medlemmer i nytt studium	12	(12)
15 % Medlemmer i annet nordisk land	24	(25)
11 % Studentmedlemmer og medlemmer i videreutdanning	187	(167)
0 % Fritatt	1 141	(1 149)
Sum	5 265	(5 146)

Antall innmeldte er 307 (263), utmeldte 102 (133). 1 (1) æresmedlem, 1 (0) korresponderende medlem og 98 (63) medlemmer er avgått ved døden i løpet av perioden.

Medlemskap i andre organisasjoner

NTF er medlem av følgende organisasjoner:

Akademikerne, Den Norske Dataforening, Den Norske Fagpresses Forening, FDI-World Dental Federation, FN-sambandet i Norge, Folk og Forsvar*, Foreningen Norden, Landsforeningen for kosthold og helse, Landsforeningen mot Aids, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Norges Standardiseringsforbund, Norsk Forening for Helsetjenesten, Norsk Helse- og Sosialforening, Norsk Tannvern, Selskabet for Oslo Byes Vel og Skattebetalerforeningen.

* NTFs medlemmer har anledning til å reservere seg mot medlemskap.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:

Hovedstyrets beretning for 2001–2003 tas til etterretning.

GALLERI ERRY MARIE KULØ

**BJARNE
MELGAARD
BRONSER**

Tlf.: 22 73 12 16, Faks: 22 50 95 27
www.galleri-kulo.no
post@galleri-kulo.no
Bestumvn. 10, 0281 Oslo

Beretning fra råd, utvalg og komiteer

Beretning fra NTFs råd for tannlegeetikk for 2002–2003

Rådet har hatt følgende sammensetning i perioden:

Ivar Hoff (leder), Svein Alstad (nestleder), Lise Thaulow Eidsgaard, Tore Lervik og Torjer Bertelsen, med følgende varamedlemmer: Finn-Ola Skulstad, Gro Knudsen og Olav Kvitnes. Rådets faste sekretær er advokat Knut S. Kjølstad.

Rådet har hatt to møter i perioden. Dessuten har sekretær og leder hatt flere korte møter, og hyppig kontakt via e-post og telefon. Sakene som behandles spenner fra uheldig eller ulovlig annonsering, via kollegiale konflikter til lokalforeninger som trenger hjelp til å få kolleger til å respektere klagenemndenes avgjørelser. De kollegiale konfliktene har vært av typen faglig uenighet og uheldige uttalelser til pasient, eller av økonomisk/avtalemessig uenighet etter oppløsning av praksisfellesskap.

Rådet har mottatt en henvendelse fra en tannlege i Den offentlige tannhelsetjenesten hvor det var opplyst at etaten skulle ta i bruk et datasystem som hadde en sentral server. Det ville innebære at alle ansatte i tannhelseetaten kunne få adgang til pasientjournalene. Rådet var sterkt kritisk til denne praksis og tok spørsmålet opp med Sosial- og helsedirektoratet. Direktoratet var enig i at denne praksis var i strid med gjeldende regelverk. Denne forståelse overbrakte vi fylkestannlegene.

Rådet har mottatt en forespørsel om hvorledes en lokalforening bør forholde seg når lederen i klagenemnda har gitt uttrykk for at et medlem ikke bør starte opp eller fortsette sin virksomhet som tannlege i egen praksis. I et slikt tilfelle bør styret i lokalforeningen (eventuelt lederen) få nærmere opplysninger om bakgrunnen for en slik uttalelse. Det er viktig at eventuelle misforståelser blir oppklart. Lederen av klagenemnda bør derfor redegjøre for årsaken.

I reglene for lokalforeningenes klagenemnder heter det for øvrig: «Dersom klagenemnden under sin virksomhet finner grunn til å anta at en tannlege utøver uforsvarlig tannlegevirksomhet, skal klagenemnden underrette lokalforeningens styre om forholdet.»

Det kan tenkes at tannlegen rent faglig ikke er skikket. Da bør lederen – kanskje sammen med lederen i klagenemnda – ta en samtale med tannlegen. Løsningen kan være at tannlegen får en faglig oppdatering f.eks. hospitering ved fakultetene, kursing etc.

Det kan også hende at årsaken ligger mer på det menneskelige plan; sykdom, presset økonomi, alkoholproblemer, depresjon, utbrenthet etc.

I et slikt tilfelle kan det være riktig å be kollegahjelperen ta kontakt med tannlegen.

Dersom tannlegen ikke vil samarbeide, men avviser henvendel-

sene med den begrunnelse at det ikke forligger noe problem, bør det overveies om fylkeslegen skal informeres. Fylkeslegen har ansvaret for tilsynet med all helsevirksomhet i fylkeskommunen. Det bør etter vår oppfatning fremstå som utvilsomt at tannlegen for tiden er uskikket til å fortsette sin pasientbehandling før en slik henvendelse foretas.

Sekretær og leder har besvart en del henvendelser i saker som gjerne kan løses uten at de blir «en sak for Rådet». Både enkeltmedlemmer og lokalforeninger ber om hjelp til ulike problemer.

Rådet vil arrangere et felles nordisk etikkemøte i løpet av høsten, hvor blant annet etikkundervisningen ved lærestedene vil bli diskutert.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:

Beretningen fra NTFs råd for tannlegeetikk tas til etterretning.

Beretning fra redaksjonskomiteen for 2001–2003

Redaksjonskomiteen har i perioden hatt følgende sammensetning: Nils Roar Gjerdet, Det odontologiske fakultet, Bergen (leder), Bjørn Mork Knutsen, Østfold Tannlægeforening, Tor E. Torbjørnsen, Sunnmøre Tannlegeforening og Gudrun Sangnes, redaktør. Varamedlemmer: Anne Skaare, Det odontologiske fakultet, Oslo og Liv Lyssandtræ, Sør-Trøndelag Tannlegeforening. Redaksjonskomiteen har hatt to møter i beretningsperioden, for øvrig har saksbehandling og orienteringer foregått via e-post.

Tidende har i perioden bare gjennomgått mindre justeringer av layout i den trykte utgaven i forbindelse med årsskiiftene. Tidsskriftet ble imidlertid lagt ut på Internett i fulltekst og med fullstendig revidert layout og med nr. 1, 2002. Det utgis fortsatt 17 hefter per år, hvorav to kurskataloger, ett landsmøteprogram og ett representantskapshefte. I tillegg har det i perioden også vært utgitt såkalte sommerhefter, i 2003 for 15. gang.

Tidendes innhold

Stofftilgangen. Tilgangen på fagartikler har stort sett vært som tidligere år og synes å ha stabilisert seg på ca. 25–30 artikler per år. Større tilgang på fagstoff er ønskelig. Alle fagartikler gjennomgår en grundig ekstern bedømming i tillegg til den redaksjonelle behandlingen, og prosessen fra artikkelen blir sendt inn til den er ferdig til trykking er ofte tidkrevende. Med de tette fristene kan det derfor holde hardt til enhver tid å ha nok fagartikler til

hvert hefte. Når artiklene i de nordiske temaheftene kommer i tillegg, det kan variere fra 5–6 til 14–15 fagartikler per år, er det likevel mulig å holde et kvalitetsmessig høyt nivå på fagstoffet. Det er også trykket flere artikler som tidligere har vært publisert i Tidsskrift for Den norske lægeforening, Tandlægebladet og Tandlækartidningen. Antallet mottatte kasuspresentasjoner har økt noe, og det er innført en ny spalte, «Nytt og nyttig fra fagtidsskrifter».

De nordiske samarbeidsheftene. Samarbeidet mellom de fire nordiske redaksjonene har resultert i to temaproduksjoner i perioden. Samproduksjonen for 2002, «Antibiotika» omfattet hele 17 fagartikler fordelt på to hefter, mens temaheftet for 2003 «Tannlegeskrekk» bare hadde fem artikler. Hovedansvaret for administrasjon og produksjon av de ulike temaheftene går på omgang mellom redaksjonene. Denne perioden var det henholdsvis Tandlækartidningen og Tidende som administrerte arbeidet med planlegging av innholdet og innsamling og vurdering i tillegg til produksjon av artiklene. Forfatterne til fagartiklene hentes fra de aktuelle fagmiljøene i de respektive land og artiklene blir vurdert av en egen oppnevnt redaksjonskomité med medlemmer fra alle fire land. Temaheftene, som gir en samlet oppdatering av det aktuelle fagområdet, blir fortsatt meget godt mottatt av leserne og får høyeste rangering ved leserundersøkelser i alle de fire landene.

Øvrige hefter. Tidende har ikke gitt ut egne temahefter i perioden, men ett fagområde, kjeveortopedi, er viet ekstra oppmerksomhet gjennom artikler og kasuspresentasjoner i forbindelse med Norsk kjeveortopedisk forenings 50-årsjubileum i 2003.

Tradisjonen med et spesielt sommerhefte er opprettholdt i perioden, og landsmøteprogrammet, kurskatalogene og representantskapsheftet er fortsatt utgitt som utgaver av Tidende. Denne samordningen sparer foreningen for betydelige utgifter, da heftene ikke blir ilagt merverdiavgift og også sendes med bladporto, som er vesentlig billigere enn vanlig porto. Produksjonen av representantskapsheftet som egen utgivelse av Tidende er imidlertid både kostbar og arbeidskrevende, og etter forslag fra redaksjonen har hovedstyret nå vedtatt at representantskapsakene fra og med 2004 skal utgis som en enklere trykksak og sendes som bilag til tidsskriftet. Antallet utgivelser blir da redusert fra 17 til 16 nummer per år.

Innholdet i Tidende for øvrig omfatter, som tidligere, reportasjer, intervjuer, aktualitetsstoff, debatt- og kommentarartikler, møtereferater og generell standspolitisk informasjon. Mengden debatt- og kommentarstoff varierer, men antallet innlegg har økt betydelig i perioden.

Alle faglige/vitenskapelige originalartikler til Tidende blir normalt vurdert av to fagpersoner (referees) med spesiell kjennskap til fagfeltet, mens den språklige gjennomgangen og den redaksjonelle bearbeidningen skjer i redaksjonen.

Antall produserte sider var 964 sider i 2001, 920 sider i 2002.

Ny forsidespris. Forsiden på Tidende nr. 13, 2001 ble tildelt gull som beste redaksjonelle illustrasjon i Grafills årlige konkurranse. Grafill er medlemsorganisasjonen for grafikere og illustratører og illustrasjonen er laget av Tidendes faste samarbeidspartner Heidi Asdahl, i Mike Mills Grafisk Design og illustrasjon.

Trykking og distribusjon

Tidende trykkes fortsatt hos PDC Tangen. Samarbeidet har i denne beretningsperioden fungert bra, både administrativt og i den tekniske produksjonen. I løpet av 2002 ble også tidsskriftet lagt ut på nettet i fulltekst.

Porto. Ny prisstruktur for blader i abonnement ble innført i 1999. Nå betales stykkpris kombinert med kilopris. Porto øker stadig, men merverdiavgiften som ble lagt på Postens tjenester fra 1. juli 2001 betyr ikke økte omkostninger, idet merverdiavgiften på tidsskrifter er fradragsberettiget. Tidende sendes vanligvis som A-post til de tre nordligste fylkene, for øvrig går bladet som B-post. Postens rutiner for håndtering av blader som utgis på fredager (B-post skal ikke ta mer enn fem arbeidsdager) har imidlertid forårsaket lang utsendingstid med to helger inkludert, på enkelte utgivelser. Dette er nå forsøkt justert i neste års utgivelsesplan.

Internettversjonen. Arbeidet med utlegging av Tidende på Internett ble avsluttet våren 2003. Tidsskriftet publiseres nå i sin helhet på nettet på utgivelsesdagen. Internettversjonen øker tilgjengeligheten av informasjonen i Tidende, og stoffet blir lett å gjenfinne. Det er søkefunksjoner i fritekst, på forfatter(e), titler og ved spesielle søkeord (det siste gjelder fagartiklene). I tillegg er det søkefunksjon for stillinger og spesialiteter samt abonnementsordning på stillingsannonser. Tidende har egen nettside: www.tannlegetidende.no

Redaksjonen

Personellsituasjonen. Redaksjonen har i perioden bestått av redaksjonssekretær Kristin Aksnes, markedskonsulent Eirik Andreassen (ansatt etter Nina Smedstad, som sluttet høsten 2002 etter utløpt permisjonstid), journalist Ellen Beate Dyvi og redaktør Gudrun Sangnes.

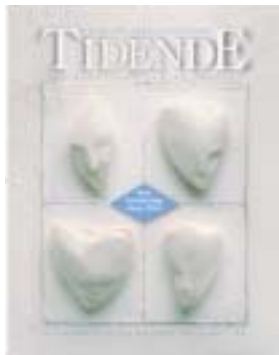
Redaksjonen har, som tidligere, benyttet frilansjournalister og flere tannleger til skribentaktiviteter, det siste særlig i forbindelse med faglige møter. Redaksjonskomiteens leder, professor Nils Roar Gjerdet, har fungert som fagredaktør og har bistått redaktøren i arbeidet med vurdering og bearbeidning av fagstoff, og forsker Jon Dahl har i perioden bidratt med stoff til spalten «Nytt fra fagtidsskrifter».

Kurs- og møtevirksomhet. Alle de ansatte i redaksjonen deltar jevnlig på faglige møter/kurs i regi av Fagpresseforeningen og Institutt for journalistikk.

I forbindelse med det nordiske samarbeidet har det vært avholdt to møter, ett i Stockholm våren 2002 og ett i København våren 2003.

Økonomi

I 2001 gikk Tidende med 591 755 kroner i overskudd og i 2002 var det 689 833 kroner i overskudd i forhold til produksjonsbudsjettet. Annonse- og abonnementsinntektene har begge årene ligget noe høyere enn antatt mens trykningsutgiftene har vært lavere enn budsjettert. Videre blir de budsjetterte utgifter til Internettsatsingen i 2002 avskrevet over tre år. Siden stillingen som markedskonsulent ble opprettet, har det vært en forutsetning at økte annonseinntekter skulle dekke inn lønnsutgiftene til stillingen, og dette er således oppnådd.

Utfordringene fremover

Det er mange utfordringer i årene som kommer. Et godt tidsskrift fortsetter ikke av seg selv. Undersøkelser viser at fagtidsskriftene har en viktig funksjon når det gjelder å holde lesergruppene faglig à jour. Med en stadig økende informasjonsflom fra ulike medier er det nødvendig med en kontinuerlig videreutvikling av bladet, både den trykte utgaven og Internettversjonen. Foreningen må derfor sikre at kompetansen i Tidendes redaksjon ivaretas ved bevisst personalutvikling, rekruttering og adekvate rammebetingelser også i fremtiden.

For å kartlegge lesernes vaner, ønsker og behov er det planlagt en ny leserundersøkelse høsten 2003. Resultatene av denne kan, sammen med Tidendeutredningen fra 1999, danne grunnlaget for en diskusjon om Tidendes utvikling og fremtid i neste tiårsperiode, begrunnet både i utviklingen på mediefronten og endringene i organisasjonen i tiden som kommer.

Tiltak for å øke tilgangen på fagartikler, ikke minst oversiktsartikler, kasusrapporter og artikler om praktiske og kliniske problemstillinger er også ønskelig. I den forbindelse er det fra 2001 opprettet en pris på kroner 30 000 til den artikkelen som vurderes som den beste oversiktsartikkelen i løpet av to årganger av Tidende. Denne prisen vil første gang bli delt ut på Landsmøtet høsten 2003.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:

Beretningen fra redaksjonskomiteen tas til etterretning.

Beretning fra NTFs bidragsutvalg 2001–2002

Styret bestod i 2001 og 2002 av Sturla Eidsgaard, Marit Messelt, Per Nordby og Lise Opsahl.

Til rådighet for fordeling hadde utvalget i 2001 kr 106 406 og i 2002 kr 75 024.

I 2001 ble det utdelt kr 30 000 til 2 søkere. I tillegg ble kr 76 406 tillagt kapitalen.

I 2002 ble det utdelt kr 15 000 som bidrag til 1 søker. I tillegg ble kr 60 024 tillagt kapitalen.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:

Beretningen fra bidragsutvalget tas til etterretning.